

AKO SA ZMENILA RODINA V NAŠEJ SPOLOČNOSTI

LEZURKA

Kategória A

Evanjelické gymnázium Banská Bystrica

CIELE ANALÝZY

- Cieľom analýzy bolo vytvoriť porovnanie rôznych demografických skutočností týkajúcich sa rodiny a manželstva za obdobie 26 rokov, a to od roku 1996 do roku 2022. Zameriavali sme sa najmä na zmeny, ktoré sa za toto obdobie udiali, ako sa menila spoločnosť a rodina na území Slovenska. Veľkú časť našej analýzy sme venovali vplyvu detí na rôzne údaje. Taktiež sme pozorovali zmeny týkajúce sa sobášov a rozvodov.

METÓDA PRÁCE

- Údaje z poskytnutých tabuliek sme zúžili na dáta, ktoré nás zaujímajú a následne z nich vytvorili samostatné tabuľky. Dáta sme vizualizovali grafmi, aby sme jasne videli ich súvislosti. Výsledky sme analyzovali, vyhodnotili a sformulovali závery.
- Údaje sme spracovali do tabuliek v programe Microsoft Excel. Tento program sme následne využili aj na vytvorenie grafov a taktiež na výpočty, vďaka jeho mnohým funkciám.
- Nakoniec sme prezentáciu graficky dotvorili v online aplikácii pre grafický design Canva a skompletizovali v programe Microsoft PowerPoint.

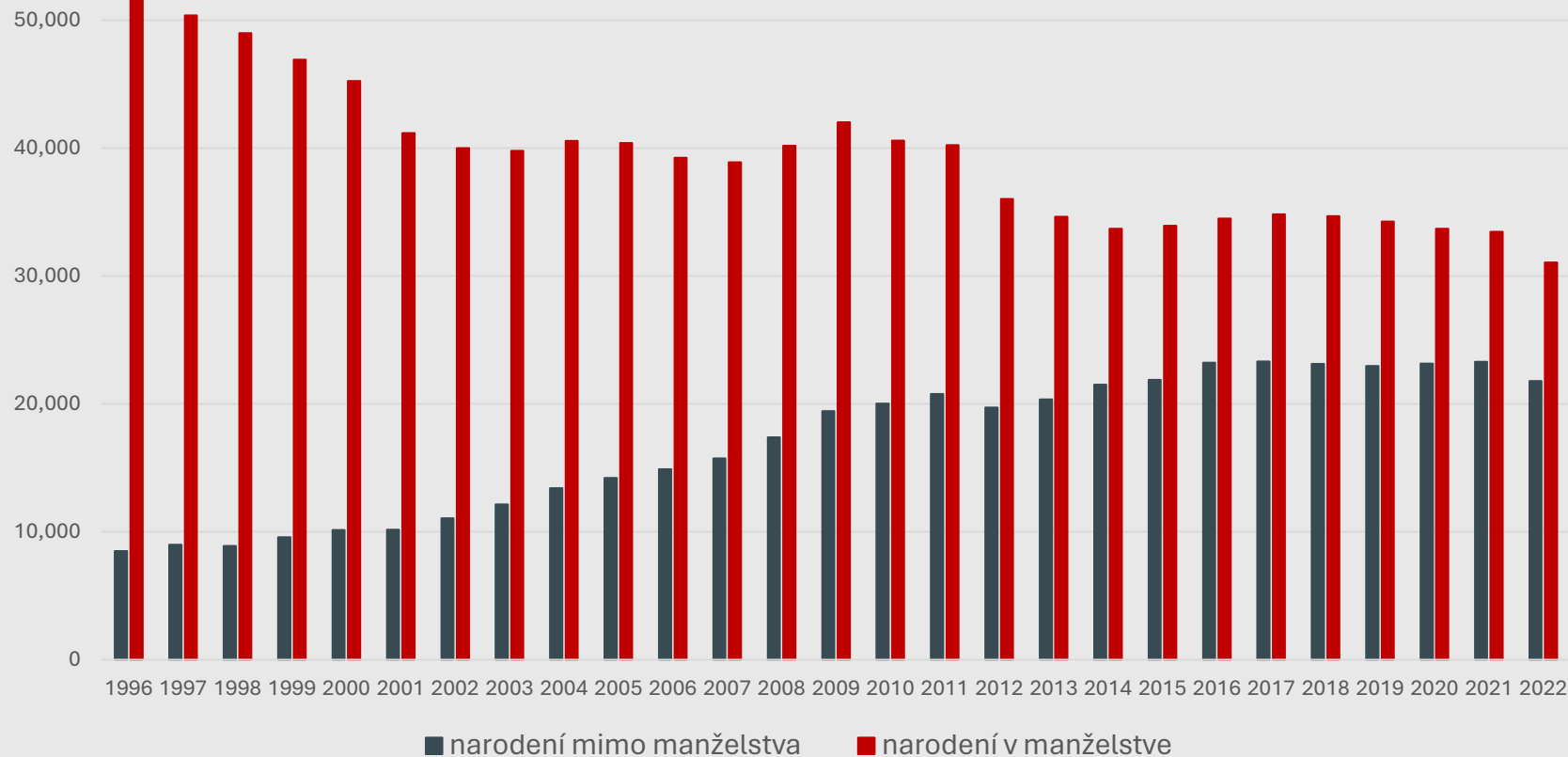

DETI NARODENÉ V MANŽELSTVE/MIMO MANŽELSTVA

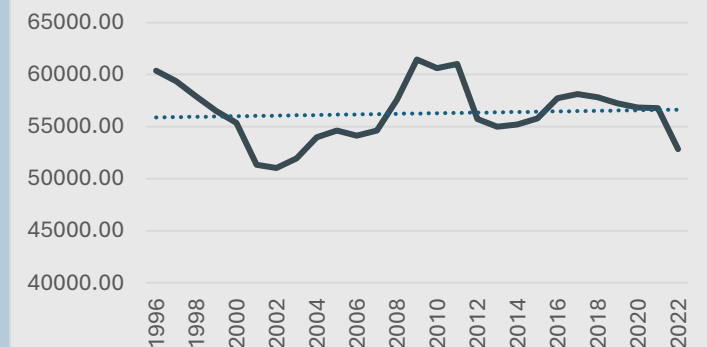
Na grafe č. 1 vidíme vývoj pomeru detí narodených v manželskom zväzku a mimo neho. Tento pomer bol v roku 1996 približne 13:2. V roku 2022 sa tento pomer významne zmenil na 3:2. Môže nastať stav, keď počet detí narodených mimo manželského zväzku presiahne tie narodené do manželstva. Na grafe č. 2 vidíme vývoj celkového počtu narodených detí v sledovanom období. V roku 2022 ide o pokles o cca 7500 detí oproti roku 1996 avšak trendová čiara grafu ukazuje mierny rast celkového počtu detí v uvedenom období.

Graf č.1 – deti narodené v manželstve/mimo manželstva

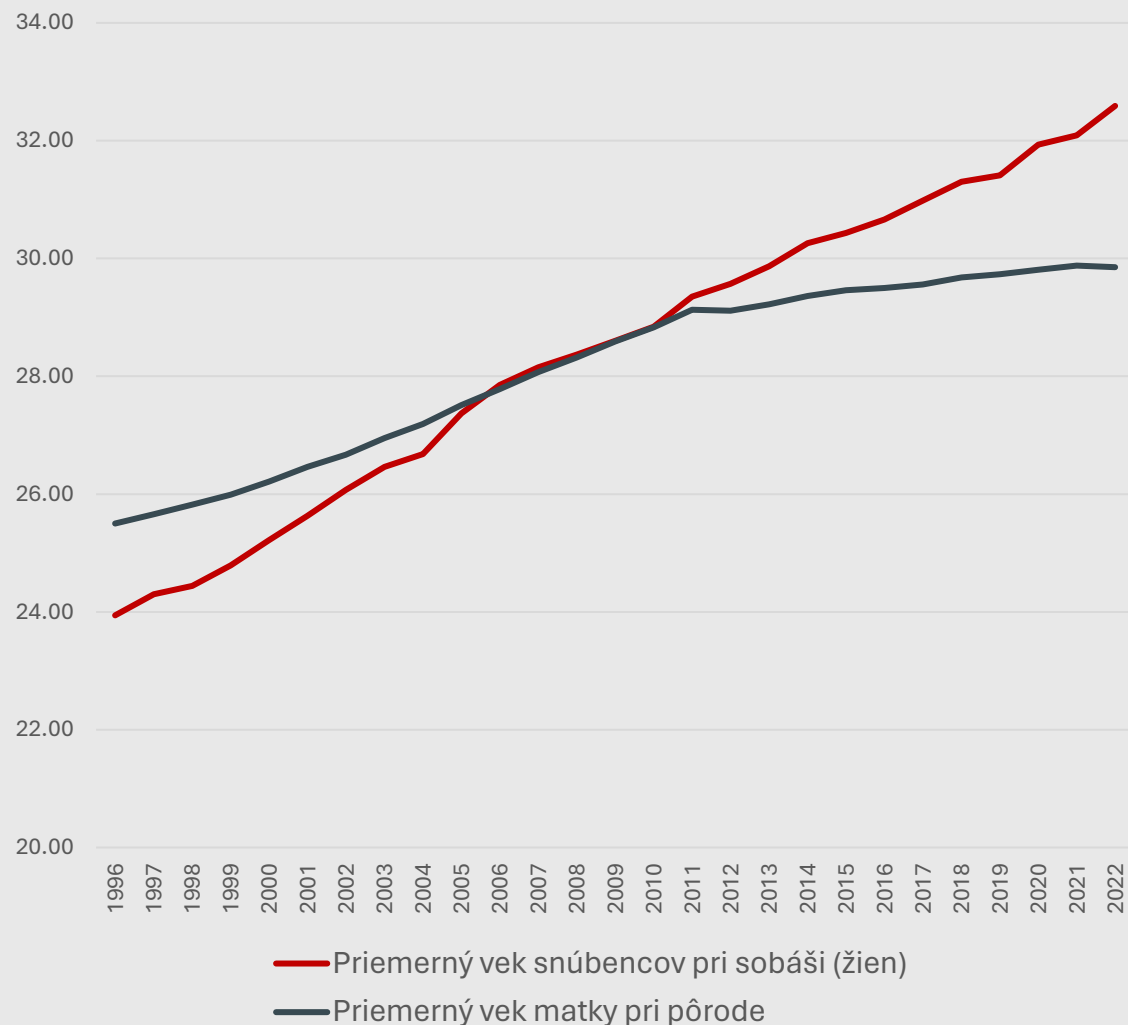

Graf č. 2 – celkový počet narodených detí

PRIEMERNÝ VEK SNÚBENCOV PRI SOBÁŠI (žien) a PRIEMERNÝ VEK MATKY PRI PÔRODE

Graf č.3 – priemerný rok snúbencov pri sobáši a priemerný rok matky pri pôrode

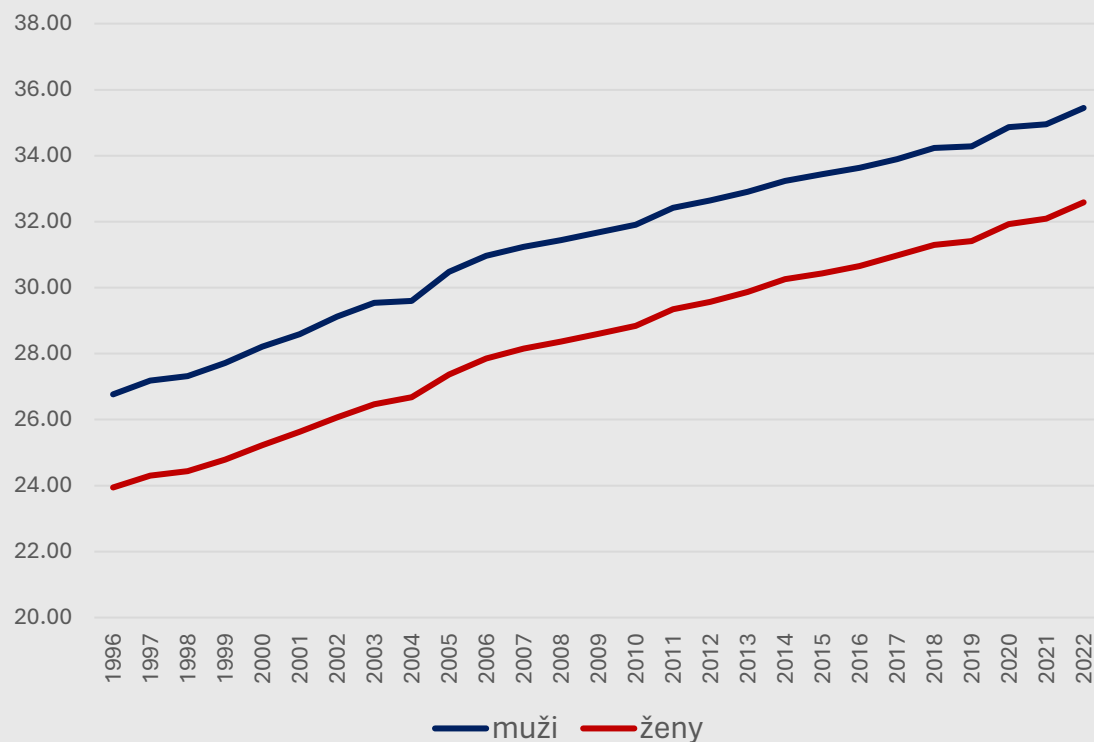
Predpokladali sme, že priemerný vek matky pri pôrode bude vyšší ako priemerný vek snúbencov pri sobáši (žien), a teda väčšina detí bude narodená až po svadbe. Po analýze grafu č. 3 sme zistili, že toto tvrdenie bolo síce pravdivé v minulosti, avšak od roku 2006 je priemerný vek matky pri pôrode nižší ako priemerný vek snúbencov pri sobáši a rozdiel sa stále zväčšuje.

Pomocou funkcie CORREL sme vypočítali koeficient korelácie, ktorý dosahuje 0,0986503 a teda korelácia medzi týmito dvoma hodnotami je veľmi vysoká. To naznačuje, že aj keď sa zmenilo vnímanie spoločnosti na narodenie detí pred sobášom, vzájomný vplyv týchto dvoch ukazovateľov je markantný. Podľa smerovania vývoja týchto kriviek možno predpokladať, že rozdiel medzi veličinami bude naďalej rásť. Pri tomto tvrdení vychádzame z toho, že krivka priemerného veku matky pri pôrode nestúpa tak dynamicky ako je to pri krivke priemerného veku snúbencov pri sobáši. Prekvapilo nás, že takáto zmena vo vývoji vzájomného vzťahu týchto dvoch ukazovateľov nastala v relatívne krátkom časovom období 26 rokov a po analýze predpokladáme, že rozdiel bude naďalej rásť

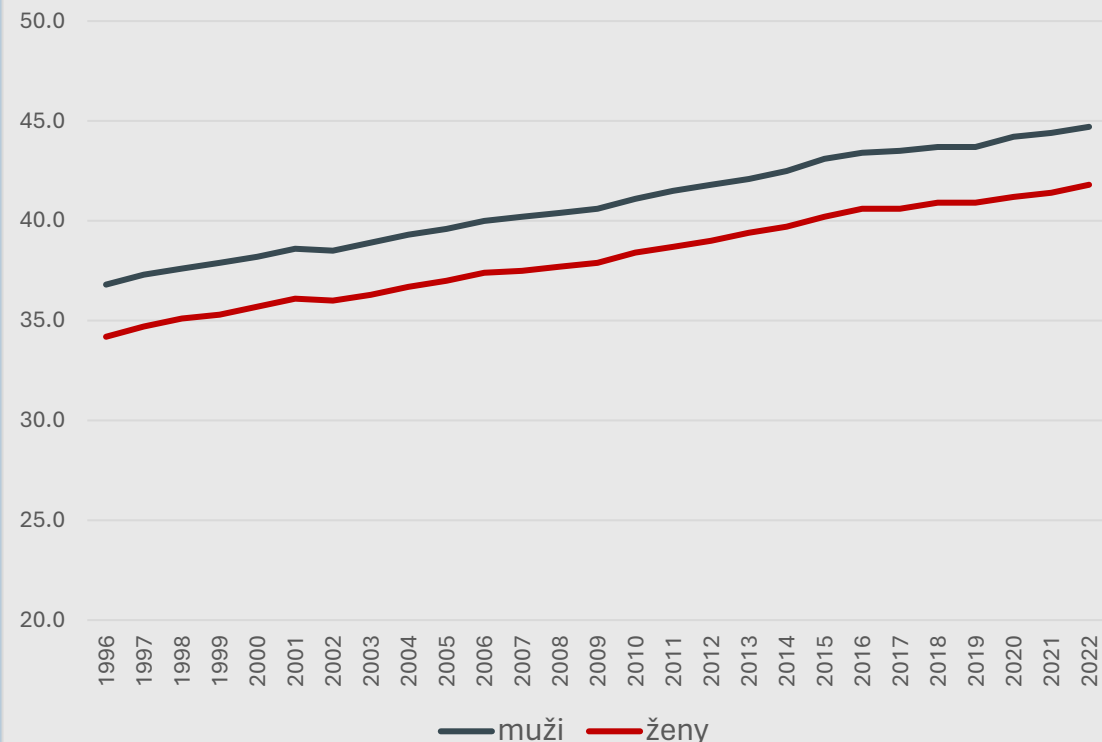
PRIEMERNÝ VEK PRI SOBÁŠI A ROZVODOCH

Na grafe č. 4 je znázornený priemerný vek mužov a žien pri sobáši a na grafe č. 5 je znázornený priemerný vek mužov a žien pri rozvode. Môžeme si všimnúť, že priemerný vek pri sobáši i pri rozvode pri oboch pohlaviach narastá, no vekový rozdiel medzi mužmi a ženami má pomerne konštantnú hodnotu, a to približne 3 roky na obidvoch grafoch. Celkový priemerný vek novomanželov vzrástol od roku 1996 o približne 9 rokov, zatiaľ čo priemerný vek rozvádzajúcich sa ľudí stúpol približne o 8 rokov.

Graf č.4 – priemerný vek pri sobáši

Graf č.5 – priemerný vek pri rozvodoch

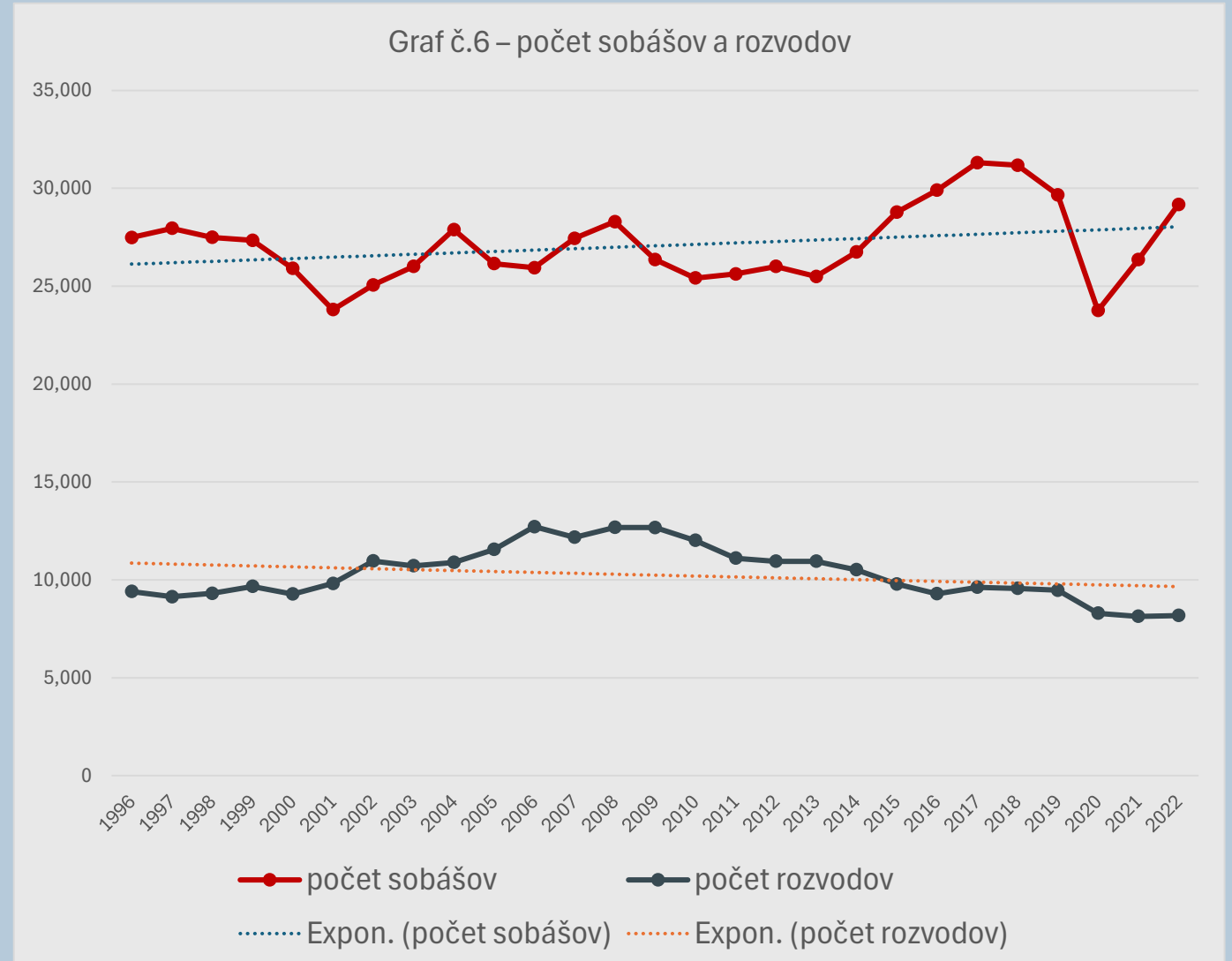

POČET SOBÁŠOV A POČET ROZVODOV

Na grafe č. 6 môžeme vidieť počet manželstiev a počet rozvodov v uvedenom období.

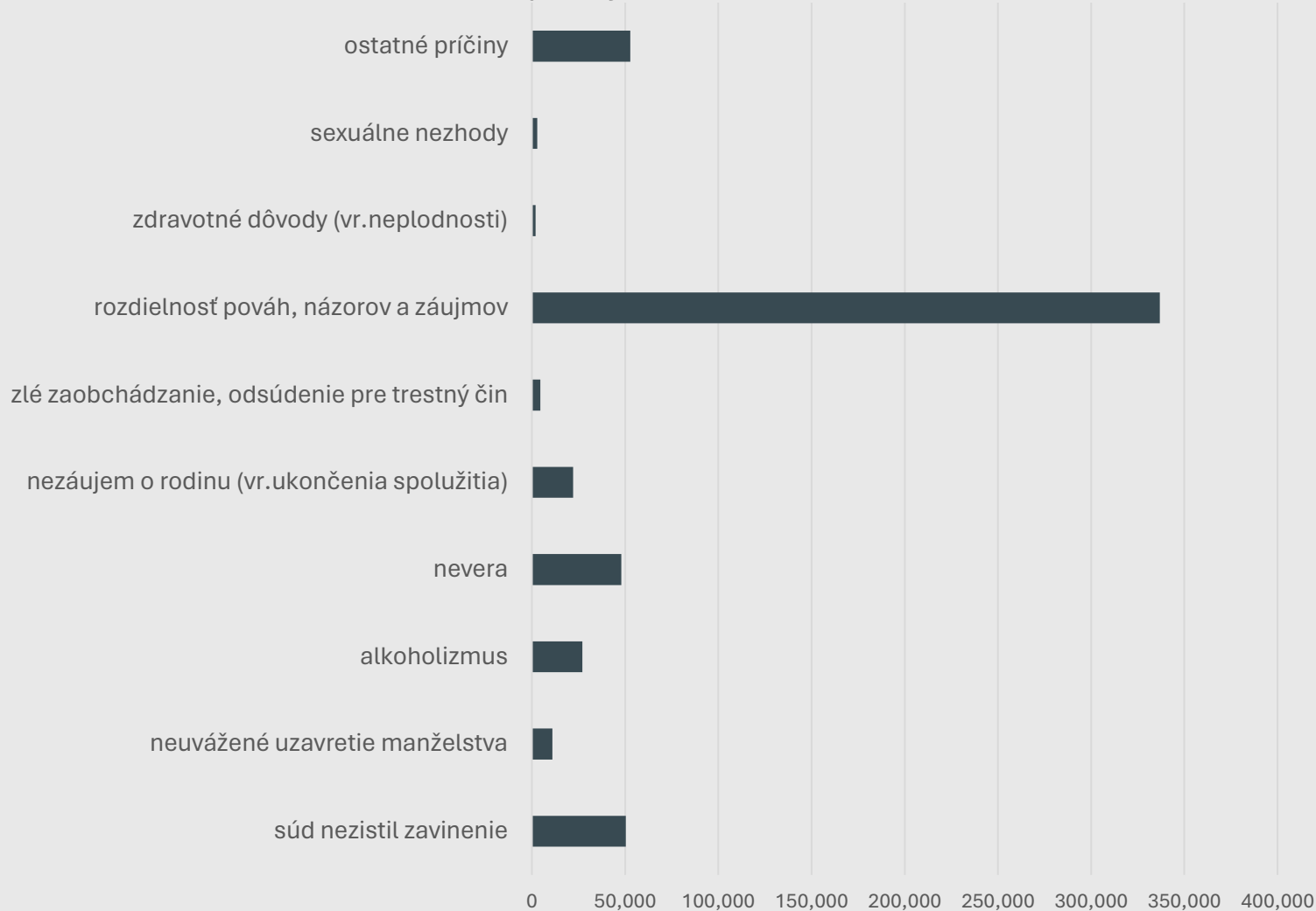
Predpokladali sme, že počet rozvodov sa bude konštantne zvyšovať, s ohľadom na vývoj v spoločnosti smerujúci k individualizmu jedinca. Avšak z uvedeného grafu vieme vyčítať, že rozvodovosť stúpala od roku 1996 po rok 2006, kedy dosiahla maximum. Od roku 2008 mala prekvapivo rozvodovosť klesajúci trend, čo je zrejmé v konečnom dôsledku aj z trendovej krivky uvedeného parametra. Najnižšie hodnoty počtu rozvodov sú v rokoch 2020 až 2022, tu však treba prihliadnuť na skutočnosť pandémie COVID-19.

Oproti tomu krivka dát o počte sobášov je výrazne pestrejšia s rokmi výrazného poklesu (rok 2020 zasiahnutý porotipandemickými opatrenivami, rok 2001 kde nepoznáme dôvod) a výrazného vzrastu (rok 2017 a 2018). Celková trendová krivka počtu sobášov má v uvedenom období stúpajúci trend, čo je s ohľadom na vyššie uvedenú skutočnosť o vývoji spoločnosti pre nás tiež prekvapujúce.

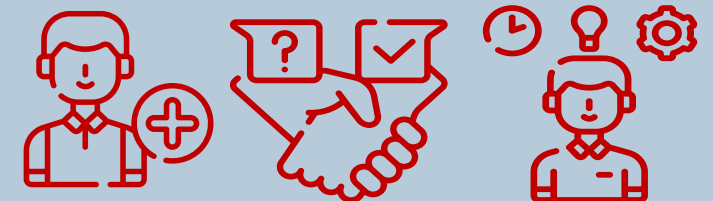

PRÍČINY ROZVRATU MANŽELSTVA

Graf č.7 – príčiny rozvratu manželstva

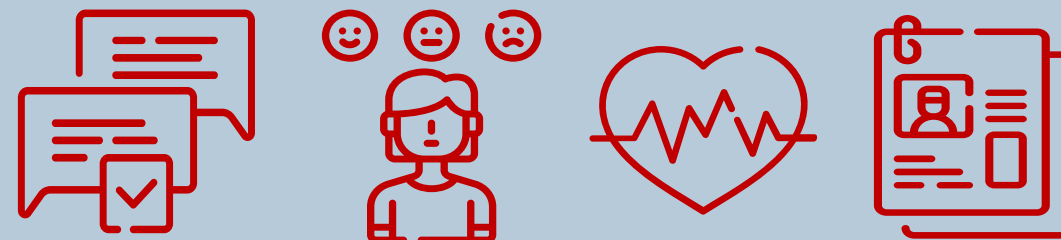
Graf č. 7 znázorňuje rôzne príčiny rozvratu manželstva. Údaje boli zosumarizované za celé obdobie rokov 1996 - 2022. Ako najvýraznejšia príčina rozvodov sa ukázala byť rozdielnosť pováh, názorov a záujmov, ktorá výrazne prevyšuje ostatné príčiny. Minimálny podiel na rozvodoch majú sexuálne nezhody, zdravotné dôvody a zlé zaobchádzanie a odsúdenie pre trestný čin. Za nimi nasledujú príčiny ako sú nezáujem o rodinu a alkoholizmus, následne nevera a neznáma príčina.

PRÍČINY ROZVRATU MANŽELSTVA

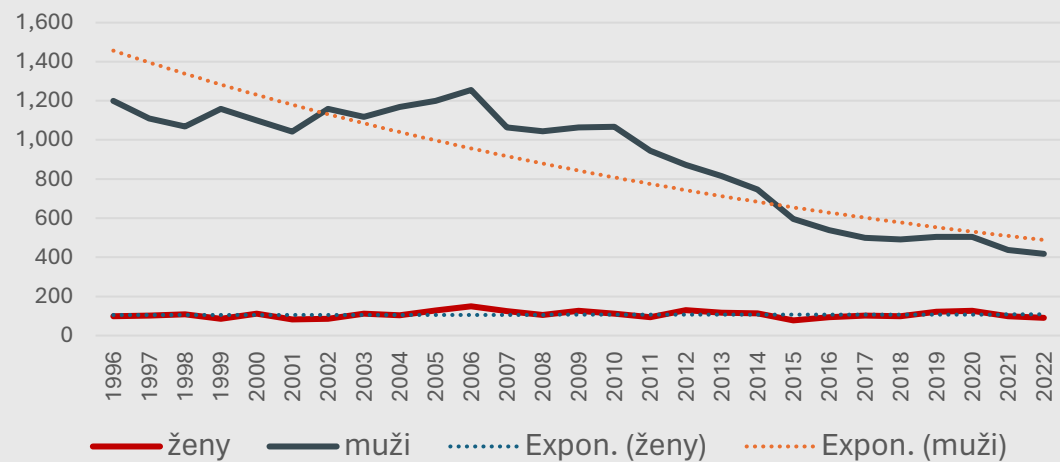
Príčiny rozvratu manželstva boli následne sledované z pohľadu oboch pohlaví. Analýza rozdielov medzi mužmi a ženami ukázala najväčší rozdiel pri príčine „súd nezistil zavinenie“, z čoho však je obtiažne vyvodit' záver. Preto sme sa rozhodli zamerať na druhý najväčší rozdiel a to v rámci príčiny „alkoholizmus“. Graf č. 8 ukazuje alkoholizmus na strane muža ako príčinu rozvodu 8,34 krát častejšie ako na strane ženy.

Graf č. 8 – príčiny rozvratu manželstva z pohľadu oboch pohlaví

	muži	ženy	rozdiel
súd nezistil zavinenie	8 215	42 191	33 976
neuvážené uzavretie manželstva	5 517	5 517	0
alkoholizmus	24 185	2 899	21 286
nevera	29 050	18 921	10 129
nezáujem o rodinu (vr.ukončenia spolužitia)	14 825	7 265	7 560
zlé zaobchádzanie, odsúdenie pre trestný čin	4 079	427	3 652
rozdielnosť pováh, názorov a záujmov	168 431	168 431	0
zdravotné dôvody (vr.neplodnosti)	883	1 066	183
sexuálne nezhody	1 447	1 447	0
ostatné príčiny	22 175	30 643	8 468

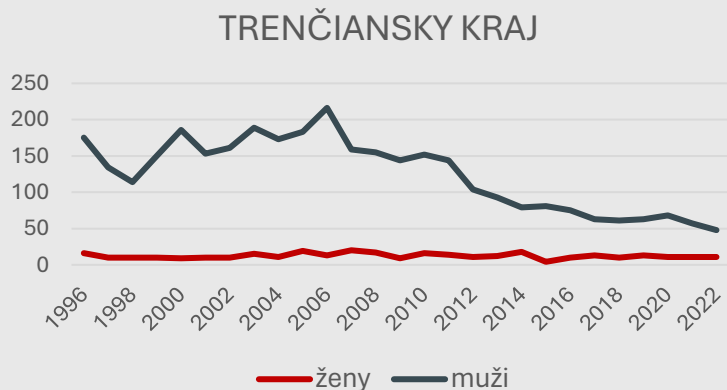
Graf č.9 – porovnanie alkoholizmu u oboch pohlaví

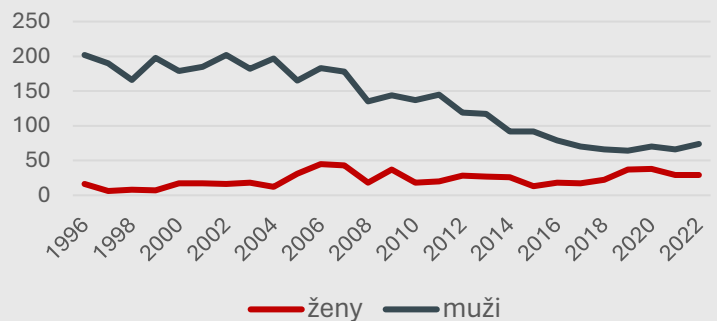
Graf. č. 9 znázorňuje porovnanie alkoholizmu u oboch pohlaví ako príčiny rozvodu naprieč 26 rokmi. Najväčšia hodnota bola pri oboch pohlaviach zaznamenaná v roku 2006. Najnižšie hodnoty sú však rozdielne. U žien sa tak stalo v roku 2015, u mužov v roku 2022. Pri mužoch hodnoty od roku 2006 klesli o 66,69%. Pri ženách o 38,93%. Trendová krivka grafu v sledovanom období u mužov vykazuje výrazný pokles, u žien je stabilne vyrovnaná.

Vybrali sme kraje s najzaujímavejšími hodnotami:

V Trenčianskom kraji dosahuje hodnota mužov najväčšie čísla spomedzi krajov a to 216 rozvodov v roku 2006.

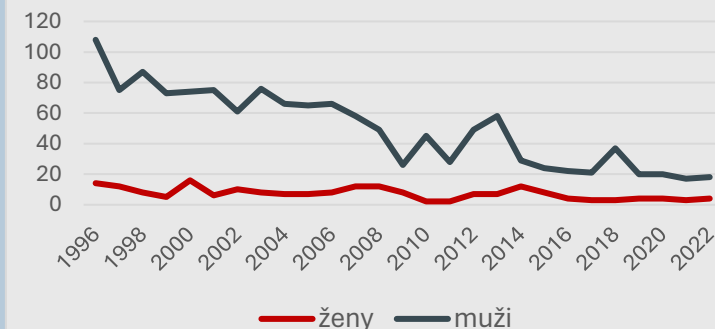
NITRIANSKY KRAJ

V Nitrianskom kraji sa hodnoty žien najviac približujú hodnotám mužov spomedzi všetkých krajov. V roku 2019 je rozdiel najmenší – 1,73 násobný.

Najväčší percentuálny rozdiel medzi rokom 1996 a rokom 2022 sme zaznamenali v Bratislavskom kraji. Hodnoty mužov i žien dohromady klesli o 81,97%.

BRATISLAVSKÝ KRAJ

ZÁVER

- Rozdiel počtu detí narodených v manželstve a mimo manželstva sa výrazne znížil.
- Za obdobie od roku 1996 po 2022 hodnota priemerného veku snúbencov pri sobáši (žien) úplne prebehla hodnotu priemerného veku matky pri pôrode.
- Priemerný vek snúbencov pri sobáši a priemerný vek manželov pri rozvode naďalej konštante rastie.

Rozvodovosť od roku 2008 klesá. Pandémia ochorenia COVID-19 výrazne ovplyvnila počet sobášov.

- Najväčší vplyv na rozvody má rozdielnosť pováh, názorov a záujmov. Alkoholizmus ako príčina rozvodov nadobudla najvyššie hodnoty v roku 2006. Oproti roku 1996 však aj hodnoty alkoholizmu ako príčiny rozvodu výrazne poklesli.

